

JAMES RICKARDS

ÇÖKÜŞE GİDEN YOL

DESTEK YAYINLARI: 880
ARAŐTIRMA: 206

JAMES RICKARDS / ÇÖKÜŞE GİDEN YOL
Orijinal Adı: The Road To Ruin

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül
Çevirmen: Mert Akcanbaş
Editör: Aslı Bahşı
Kapak Tasarım: İlknur Muştı
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Aralık 2017
3. Baskı: Mart 2018
4. Baskı: Ağustos 2018
5. Baskı: Eylül 2018
6. Baskı: Ekim 2018
7. Baskı: Mayıs 2019
8. Baskı: Haziran 2020
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-342-3

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkan.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari
www.destekmedyagrubu.com

Deniz Ofset – Nazlı Koçak
Sertifika No. 40200
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

THE NEW YORK TIMES BESTSELLER

**16 Amerikan İstihbarat Kurumunun Bağlı Olduğu
Üst Konseyin ve Pentagon'un Danışmanı**

JAMES RICKARDS

ÇÖKÜŞE GİDEN YOL

**Dünyayı yöneten seçkinlerin yaklaşan
ekonomik krizle ilgili gizli planları**

Çevirmen: Mert Akcanbaş

İÇİNDEKİLER

JAMES RICKARDS VE ÇÖKÜŞE GİDEN YOL	13
--	----

GİRİŞ	15
-------------	----

BÖLÜM 1

YOLUN SONU	33
------------------	----

Muhabbet	33
----------------	----

Buz-Dokuz	42
-----------------	----

Dükkân Kapalı	57
---------------------	----

Para İsyanları	68
----------------------	----

BÖLÜM 2

TEK PARA, TEK DÜNYA, TEK DÜZEN	81
--------------------------------------	----

Dünya Parası	85
--------------------	----

Dünya Vergi Sistemi	101
---------------------------	-----

Dünya Düzeni	113
--------------------	-----

Şok Doktrini	123
--------------------	-----

BÖLÜM 3

İNSAN AKLININ ÇÖL ŞEHİRİ.....	127
Los Alamos	128
Sermaye ve Karmaşa Teorisi	131
Karmaşa Teorisi.....	143
Geribildirim	148

BÖLÜM 4

ÖNCÜ ŞOK: 1998	159
Para Makinesi	159
Uzmanlar.....	163
Para Tutkusu	171
Girdap	176
(Öğrenilmemiş) Dersler	189
Sonrası	197

BÖLÜM 5

ÖNCÜ ŞOK: 2008	207
Yeni Bir Kriz.....	207
Sonrası	224

BÖLÜM 6

DEPREM: 2018	229
Yüzü Olmayan Adam	229
Altının Gücü	242
Dolar Kıtlığı	251
Deprem 2018	260
Avrupa Uyumu	263

BÖLÜM 7

ELİTLERİN ŞENLİK ATEŞİ.....	265
Yaban Öküzü ve Aslan.....	265
Elma ve Kedi.....	273
Borç İmparatorluğu.....	285
Bataklık.....	292

BÖLÜM 8

KAPİTALİZM, FAŞİZM VE DEMOKRASİ	297
Schumpeter'i Tekrar İncelemek.....	297
Yeni Praetorlar	308
Yeni Faşizm	324
Para Bağlantısı	330

BÖLÜM 9

İNCİL'DEKİ SİYAH AT.....	337
Geri Sayım	337
Tutarsızlık.....	350
Palazzo Colonna.....	353

SONUÇ.....	367
-------------------	------------

TEŞEKKÜRLER.....	381
-------------------------	------------

Ekonomist, mentor ve arkadaşım John H. Makin'in anısına...

Şimdi ona her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var.

Kuzu üçüncü mühriü açınca, üçüncü yaratığın “Gel!” dediğini işittim. Bakınca siyah bir at gördüm. Binicisinin elinde bir terazi vardı. Dört yaratığın ortasında sanki bir sesin şöyle dediğini işittim:

“Bir ölçek buğday bir dinara, üç ölçek arpa bir dinara. Ama zeytinyağına, şaraba zarar verme!”

Vahiy 6:5-6

James Rickards'in Diğer Eserleri

Currency Wars

The Death of Money

The New Case for Gold

JAMES RICKARDS VE ÇÖKÜŞE GİDEN YOL

İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılın ilk çeyreği diyebileceğimiz 2018-2030 döneminde dünyanın altüst olacağı bir dönemin yaşanacağı anlaşıyor. Bu dönemde din-para-siyaset temelinde zayıf ihtimaller üzerinden küresel şoklar ile “yaratıcı yıkım”ların kotarılacağını göreceğiz.

21. yüzyılda bilgi ve kıymetli metaller altın, gümüş, platin, paladyum dışında her şey çökecek. Daha doğrusu dünyamıza hükmeden para “EKE”leri ve emirlerindeki tetikçileri, “BABO”lar tarafından çökertilecek.

Bir tarafta “para”nın hâkimiyeti altındaki gnostik Yahudilik-Hıristiyanlık-İslam dininin devşirilmiş haham-papaz-ulema takımı, diğer tarafta hiksoslaştırılmış milyarlık insan kitle-si... Çaresizce bir kurtarıcıyı, Mesih/Mehdi’yi bekliyor. Aslında hangi inançtan olursa olsun topyekûn insanlık “öğretilmiş çaresizlik” ve “bilişsel paradoks” arasında debelenip duruyor. İstenen de bu zaten.

Para ile soslanmış ve giderek içi boşaltılmış dindarlığa/muhafazakârlığa dayalı siyaset artık irrasyonel semavi ve felsefi inançların kullanıldığı “dine başvuru” –dindarlık değil– politikaları ile “yeni dünya düzeni” kurmak istiyor.

1944’ten beri dünya medeniyetinin en kudretli “asimetrik gücü” olan ABD dolarının tahtı artık yıkılmak üzeredir. Para tarihinin çöp sepetine giden 599 banknotu, yani kripto para, bu kez dijital/sanal bir kripto para ile doları da tarihin çöplüğüne göndermek mücadelesi içindedir.

Dolar ve buna bağlı küresel para sistemi 2008 küresel mali krizi ile birlikte Acil Servis'te makinelere bağlı varlığını sürdürmeye çalışmaktadır. Ancak küresel para sistemindeki “yenge çekişi” de kur savaşlarına, ticaret savaşlarına ve nihayetinde siyasi savaşlara dönüşmüş durumda.

Yukarıda özetlemeye çalıştığımız “Finansal Armagedon”u en iyi bilenlerden biri ABD’nin 16 istihbarat kurumunun çatısını oluşturan İstihbarat Konseyi’nin ve Pentagon’un başkanı James Rickards *Çöküşe Giden Yol* adını verdiğimiz bu kitapta, bütün sınırları alınmış, dünya yıkılsa aldırmayacak olanlarımızı bile ürpertecek boyutta veri ve analizlerle ikaz ediyor.

Bir dahaki parasal krizde –ki uzaklarda değil– bir tek devlet değil, 28. kez dünya medeniyeti topyekûn çökecek. Çöküşe giden yolun taşları kâğıt/plastik banknotlardan oluşmakta ve ilk sırada ise 15 Ağustos 1971’den beri –Amerikan halkına rağmen insafsızca karşılıksız basılan– bir avuç bankerin kontrolündeki FED’in bastığı ABD doları vardır.

Dikkat! Bankalar, mesela AB’de mevduata verdiği devlet garantisini kaldırıyor. 2023’ten itibaren bazı devletler “nakit para”ya son veriyor. “Nakit paranın” kalkması ve dijital kripto/sanal “kaydi para” insan hürriyetini yok eder. “Para öldü.”

Dr. Ramazan Kurtoğlu
İstanbul, 1.12.2017

GİRİŞ

Felix Somary tahminen 20. yüzyılın en büyük ekonomisti olmasına rağmen ismi pek az bilinen biridir.

Somary o zamanlar Avusturya-Macaristan İmparatorluğu olarak bilinen ülkenin Almanca konuşulan bölgesinde 1881’de doğmuştur. Viyana Üniversitesi’nde hukuk ve ekonomi okuyan bilimadamı, okulda Joseph Schumpeter ile sınıf arkadaşdır ve Avusturya ekonomisinin kurucusu olarak bilinen Carl Menger ile birlikte doktorasını almıştır.

Birinci Dünya Savaşı’nda Belçika Merkez Bankası’nda görev yapmasına rağmen Somary’nin kariyerinin büyük kısmı zengin kişi ve kurumlara verdiği özel bankacılık hizmetlerinden oluşmaktadır. 1930’larda Zürich’e taşınan bu iktisatçı 1956 yılındaki ölümüne kadar bu şehirde yaşamış ve çalışmıştır. İkinci Dünya Savaşı’nın büyük bölümünü Washington’da Savaş Bakanlığı nezdindeki İsviçre iktisat ataşesi olarak geçiren Somary bakanlığa finansal danışmanlık hizmetleri sunmuştur.

Somary dünyanın en iyi döviz uzmanı olarak bilinir. Büyük merkez bankalarınca para politikaları üzerine danışmanlık vermesi için sıkça çağrılmasına rağmen bu iktisatçının güvenilir tavsiyeleri genelde siyasi nedenlerle göz ardı edilmişlerdir.

Herkesin ilgisiz olduğu zamanlarda yaklaşmakta olan finansal faciaları tahmin etmesiyle ünlü olan bu iktisatçıya “Zürich Kuzgunu” lakabı verilmiştir. Yunan mitolojisinde kuzgunlar kehanet tanrısı olarak bilinen Apollo’nun yardımcılarındırlar.

Eski Ahit'in Krallar babında kuzgunların Hz. İlyas'ın yardımcıları olarak Tanrı tarafından atandıklarından bahsedilir. Somary tahminen antikçağlardan bu yana yaşamış en büyük iktisat peygamberidir ve hatıratı İngilizcede *Zürich Kuzgunu* ismi altında yayımlanmıştır.

Somary Birinci Dünya Savaşı'nı, Büyük Depresyon'u ve İkinci Dünya Savaşı'nı herkesten önce tahmin etmekle kalmamış, bu faciaların neden olacakları deflasyonist ve enflasyonist sonuçlar hakkında da insanları uyarmıştır. Ünlü iktisatçı klasik altın standardının son dönemi, savaş süresince devam eden döviz kaosu ve Bretton Woods sisteminin başlangıcını görmüş olup Bretton Woods dönemi bitmeden 1956 yılında ölmüştür.

Somary'nin ekstrem olayları tahmin etmekte kullandığı analitik yöntemler bu kitapta kullanılanlara benzemektedirler. Ancak tabii ki onun kullandığı terminoloji bugünküyle aynı değildir çünkü onun zamanında davranışçı ekonomi ve karmaşa teorisi henüz keşfedilmemişlerdir. Yine de iktisatçının kullandığı yöntemler yazılarından kolayca anlaşılmaktadırlar.

Bunun en canlı örneği hatıratında "Sancak Demiryolu" bölümünde görülmektedir. Onun 1908'de oluşturmaya çalıştığı ticari sendikasyon kredisi Bosna-Selanik demiryolu inşaatında kullanılacaktır. Demiryolu aslında önemsiz bir projedir ve Somary Viyana'daki kredi kurumlarınca fizibilite hazırlaması için tutulmuştur.

Demiryolunun rotası Osmanlı toprağı olan Sırbistan'daki Yeni Pazar kasabasından geçtiğinden Viyana'nın Babiâli'den izin alması gereklidir.

Ancak olanlar Viyana'yı çok şaşırtır çünkü Paris ve Moskova bu izin talebini saldırganca protesto etmektedirler. Somary hatıratında olayı şöyle anlatmaktadır:

"Fransız-Rus ittifakı Avusturya-Macaristan'ın demiryolu imtiyazı başvurusuna orantısız bir saldırganlıkla karşılık vermiş

hatta bu teklife alternatif olarak Adriyatik'ten Tuna Nehri'ne uzanan yeni bir demiryolu projesi ortaya çıkartmıştır.”

Bu demiryolu vakası 1912-1913'teki Balkan Savaşı'ndan dört, Birinci Dünya Savaşı'ndan ise altı yıl önce gerçekleşmiş olsa da Somary Fransız-Rus ittifakının şiddetli tepkisinden dolayı dünya savaşının kaçınılmaz olduğunu görmüştür. Analizinde önemsiz bir konunun bile jeopolitik gerilimi artırdığına işaret eden ünlü iktisatçı, kaçınılması imkânsız daha büyük problemlerin savaşa neden olacaklarını görmüştür.

Bu çıkarım Bayesian istatistiksel yönteminin kusursuz bir örneğidir. Gerçekten de Somary ilk başta savaş hipotezini elinde veri olmadığı hale göre oluşturduğunda savaş ihtimali 50-50 görünmüştür. Ancak Sancak Demiryolu vakası gibi olaylar oldukça bunlar Bayes teoremindeki pay ve paydalara eklendiklerinde savaş çıkma olasılığı artmıştır. Çağdaş istihbarat analistleri bu tür olaylara “belirtiler ve uyarı sinyalleri” demektedirler. Sonuçta teorem uyarınca hipotezin gücü bir noktada savaşı kaçınılmaz kılmıştır. Bayes teoremi bir analisti diğerlerinden çok önce tahmin yapabilme gücüne ulaştırmaktadır.

Günümüzde Sancak Demiryolu senaryosu Hazar Denizi'nden Avrupa'ya uzanacak boru hatları projelerinde de oynanmaktadır. Günümüzdeki oyuncular yani Türkiye, Rusya ve Almanya aynıdırlar. Peki, yeni Somary nerededir? Yeni kuzgun kimdir?

Somary ayrıca Joseph Schumpeter tarafından benimsenen tarihi ve kültürel yöntemi de kullanmıştır. 1913 yılında zamanın yedi büyük devleti tarafından Çin devletinin para sistemini yeniden yapılandırma görevi teklif edilen Somary, Avrupa'ya yaklaşan para krizini gördüğünden bu teklifi kabul etmemiştir. 1924-1939 döneminde dünyayı kasıp kavuran deflasyondan on yıl önce ünlü iktisatçı aşağıdakileri yazmıştır:

“Avrupalılar kâğıt para kullanmayıp metal paraları terazilerde tartarak kullanan Çinlileri çok gülünç bulurlar. Batılılar Çinlilerin bizim beş kuşak gerimizde olduğunu düşünseler de aslında Çinliler bizden bir kuşak ileridedirler. Moğol yönetimi altında savaş ve altyapı yatırımlarının finansmanı için basılan milyarlarca kâğıt banknot deneyimini yaşayan Çinliler bu durumun deflasyonist sonuçlarını uzun süre çekmişler ve yüzyıllardır bu etkileri unutmamışlardır.”

Somary, ayrıca Temmuz 1914 yılında Kral V. George kuzeni olan Alman kayzerinin kardeşine İngiltere ile Almanya arası savaş olması imkânsızdır dediğinde davranışsal psikolojideki üstünlüğünü de göstermiştir:

“Şüphesiz kral kuzenine samimi konuşmuştur ancak ben kralın gerçek durumdan ne kadar haberdar olduğu konusunda endişeliyim. Bundan altı yıl önce en güçlü yöneticilerin ne kadar az bilgilendirildiklerini gördüm. Yani en üst mevkilerdekilere verilen bilgiler genelde çok yanıltıcıydılar. Ben *The Times* gazetesinin değerlendirmelerini kralınkilerden daha önemli buluyordum. Varlıklarını yönettiğim dostlarımın tüm mevduatlarını altına çevirdim ve altınları Norveç ile İsviçre bankalarına yatırdım. Zaten birkaç gün sonra savaş patladı.”

Bugün kralın yanlış değerlendirmelerine davranışçı psikologlar Bilişsel Uyumsuzluk veya Onaylama Önyargısı demektedir. Somary bu terimleri hiç duymamıştı ancak elit kesimlerin kendi baloncukları içinde diğer elitlerle beraber yaşadıklarını görüyordu. Bu kişiler kaçınılmaz krizleri en son öğrenen kişilerdirler.

Somary’nin hatıratı 1960’ta Almanca basıldı ve bu kitabın İngilizce çevirisi ancak 1986 yılında yapılarak yayımlandı. İki dilde yayımlanan kitaplar çoktan tükenmişlerdi ve sadece koleksiyon kitapları satan kurumlarda birkaç kopya bulma şansınız vardı. Hatıratın İngilizce çevirisinin yayımlanmasından

bir yıl sonra 19 Ekim 1987 tarihinde Dow Jones Endüstriyel İndeksi bir günde yüzde 29 gerileyerek modern zamanlardaki finansal karmaşa ve kırılgan pazar düzenini ortaya koydu. İnsana Somary yaşasa 1987 krizini ve diğerlerini önceden görürdü gibi geliyor.

Somary'nin kullandığı etiyoloji, psikoloji ve tarih gibi yöntemleri kullanarak bu kitap Zürich Kuzgunu'nun bıraktığı yerden devam eden finansal çılgınlığın takipçisi olmaktadır.

Ekonomi bilim midir? Evet, bilimdir ve problem burada başlamaktadır. Çünkü ekonomi bilim olmasına rağmen çoğu ekonomist bilimadamı değildir. Ekonomistler siyasiler, rahipler veya propagandacılar gibi davranmaktadırlar. Bu adamlar kendi paradigmalarına uymayan kanıtları göz ardı etmektedirler. Ekonomistler cefa çekmeden bilimsel prestij kazanmak peşindedirler. Günümüzde dünyadaki yavaş gelişim bu sahtekârlıklar kaynaklıdır. Bilim yöntem ve bilgi ile ilgilidir. Bilgi edinmenin yolu ise sağlam yöntemler gerektirir. Bu da bir içgörü ile başlayarak tümevarım ya da verilerden hareketle tümdengelim yöntemleri ile yapılır. Yani hipotez denilen sağlam tahminler tümevarım veya tümdengelim yöntemleri oluştururlar. Sonra hipotezler bize veri sağlayan deneyler ve gözlemlerle test edilirler. Verilerle teyit edilen hipotez genel kabul görürken, verilerce onaylanmayan hipotezler kabul edilmezler ve yeni hipotezlere yer açarlar. Bir hipotez geniş kapsamlı testler veya gözlemlerden sonra ayakta kalabilirse koşullu olarak doğru olduğu kabul gören teoriye dönüşebilir.

Bilimsel yöntem halihazırda ekonomide uygulanmaktadır. Fizik gibi doğa bilimleriyle ekonomi gibi bir bilim arasındaki fark aslında yapaydır. Günümüzde akademisyenler bilimin bazı kollarını evrenin belirli kısımlarını açıklamak üzere kullanmaktadırlar. Örneğin astronomi galaksileri anlamanın en doğru yoluyken, biyoloji kanseri anlamanın, ekonomi ise kaynak